

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VII. De Ceremonis in Ministerio Sacramentorum servandis reliquisque
Sacramentalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

petit, ad illos jus prætere posse ratione tituli, v. g. beneficii vel dignitatis obtentæ, existimat *Lugo d. 8. sect. 12. n. 194.* & alii talem non posse repelli arg. c. *Ex tenore de tempor. ordinat. ubi Gloja idem indicat.*

Ad Sacramentum Matrimonii quod attinet, constat ipsos contrahentes, qui sunt ministri Sacramenti matrimonii posse contrahere, sic ut publicè non possit repelli compar ob peccatum occultum. Immo juxta Doctores passim id fieri nequit, etsi peccatum sit publicum. Quod probat *Lugo sup. sect. 14. n. 226.* ex eo, quod nullus injiciat scripturam personis Catholicis, quasi non possint licitè contrahere cum existente in malo statu. Deinde quod nullus Theologus obliget virginem ad negandum matrimonii consensum sponso, quamdiu est in statu peccati; sed potius ex usu omnium fidelium constat obligationem se disponendi relinqui privatæ cujuslibet contrahentium conscientie. Immo Pontifex interdum dispensat ut Catholicus contrahat cum Hæretica. Idemque in variis antiquis Conciliis concessum fuit, quando Hæreticus Concilium conversionem: istis autem casibus supponebatur ille contracturus matrimonium in malo statu.

His equidem non obstantibus dubitare nequeo, quin saltem lege charitatis teneatur quis partem admonere quantum commodè potest, si speretur fructus, ut se dignè disponat. Immo hoc ipsum omnino exigit reverentia Sacramenti, cujus sanctitas exigit, ut non ministretur indigno, à quocumque ministratur. Prout etiam patet in Baptismo, quem in necessitate etiam femina, etsi non ex officio speciali licitè ministrat, non tamen indigno. Quare si non adfit specialis causa contrahendi cum tali, & ministrandi eidem Sacramentum matrimonii; non video, qualiter id faciens possit excusari à peccato mortali. Neque plus intendit *Præpositus q. 7. de Impedimentis matrimonii dub. 24.* addens cautè conditionem, si fuerit justa causa; seu, si interfit contrahere cum tali. Quam limitationem fortè etiam alii non negarent.

Nihilominus ordinariè contrahenti interfit contrahere determinatè cum tali persona, sic ut ob causam justæ utilitatis aut necessitatis plerumque excusetur à peccato ministrandi Sacramentum matrimonii indigno. Eaque causâ subsistente id verum est, etsi alter sit excommunicatus toleratus. Nam post *Concilium Constantiense* censura specialiter non obstat, quò minus possit innocens tali communicare, etiam in sacris. Cooperat autem ad peccatum alterius in malo statu Sacramentum suscipientis est communis quoad alios peccatores non excommunicatos: ob utilitatem enim contractus cum tali celebrandi censetur se habere permisivè ad indignam alterius susceptio-

nem, quam possit alter vitare, si vellet.

Ex quibus à fortiori patet, posse tunc parochum hujusmodi matrimonio assistere, sicut unus contrahentium potest alteri in malo statu existenti ministrare: quàmvis similiter lege charitatis deberet contrahentes priùs à statu peccati agerere, si commodè possit. Estque de parocho adhuc minor difficultas; eò quod non sit minister Sacramenti matrimonii, sed tantum assistens instar notarii seu testis publici ipsi contractui quò tali: publicus autem notarius vel judex contractui alioquin legitimo auctoritatem sui muneris non denegat, etsi partes contractum ineundo ex sua malitia peccent.

Si tamen subesset in contrahere volentibus aliquod impedimentum ipsius contractus matrimonialis, distinctum videlicet ab indignitate consistente in hoc, quod contracturi sunt in malo statu, deberet parochus juxta receptam Doctorum sententiam non assistere, sed potius impedimentum Episcopo manifestare, si moniti nolint desistere, quantumvis foret occultum & infamiam adferens. De quo in Tractatu de Matrimonio differi solet.

QUESTIO VII.

De Ceremoniis in Ministerio Sacramentorum servandis reliquisque Sacramentalibus.

NOMINE Ceremoniæ intelligitur actus externus Religionis, qui non aliundè est bonus & laudabilis, nisi quia fit ad colendum Deum, ut explicat *Bellarmin. l. 2. de Sacram. c. 29.* sive circumstantia exterior religiosa ad Deum decenter colendum instituta. Hujusmodi Ceremonias quàm plurimas Deus ipse instituit in veteri Lege, quæ quorundam hanc partem ceremonialis dicta est: Quasdam etiam instituit ipse Christus in nova Lege, videlicet septem Sacramenta, & Sacrificium Eucharisticum. Varias denique instituerunt Apostoli eorumque successores, sive Ecclesia; quæ dicuntur, Ecclesiasticæ. Quarum nonnullæ versantur circa Sacrificium & Sacramenta, ut scilicet decentius conficiantur seu ministrentur: nonnullæ circa alia. Nam circa personas versantur exorcismi, insufflationes, aspersio cineris: circa loca, v. g. consecratio templi: circa tempus, dies festi, vigiliae &c. circa res ipsas, benedictio aquæ, cinerum, vestium, olei, palmarum &c. Inter ceremonias quoque quædam specialiter appellantur Sacramentalia; non quòd particulariter pertineant ad ministerium Sacramentorum, sed quia Sacramenta imitantur in hoc, quòd delectant venialia; etsi juxta veram hodieque receptam sententiam non nisi ex opere

77. A fortiori licet um est in simili casu Parochi assistere.

Quid ei faciendum, dum novit subesse aliud matrimonialis contractus impedimentum, remissivè.

78. Quis nomine Ceremoniæ intelligatur.

Aliæ Ceremoniæ sunt divine, aliæ Ecclesiasticæ.

Et hæc sunt variae.

74. Matrimonii potestatem cum peccatoe etiam juxta Doctores passim.

75. Si commodè potestatem non possit, tamen aliter dicitur.

Et interfit specialiter cum illo quod dicitur, aliter non.

76. Ordinariè tamen in tali, seu causa subsistente.

77. Permissivè, etsi alter sit excommunicatus toleratus.

operantis, & mediante pio motu peccatis contrario. Recensentur autem aqua benedicta, confessio generalis sub missa vel fioris, benedictio Episcopi vel Abbatis consecrati, tussio pectoris, oratio Dominica, Eleemosyna &c. quæ tamen non omnes sunt propriæ Ceremoniæ.

79. Contra ceremonias Ecclesiasticas insurgunt Heretici recentiores variis etiam mendaciis impertinentibus (quæ refert *Bellarmin. sup. c. 30.*) doctrinam & usum Catholicorum traducunt.

Ceremonias licite ab Ecclesia adhiberi est clarum lumine ut supra.

Multas Deus instituit in lege veteri.

Ipsæ Christus usus.

Nec Ecclesia earum usum aut institutionem inhibuit.

80. *Quæ proinde à principio illas præscripsit.*

Contra eum usum universalem usum disputare, in sanum tenet S. Augustinus.

Qui earum originem refert ad ipsos Apostolos.

Verum naturali lumine clarum est, licite & convenienter in ipso externo cultu Dei aliquas Ceremonias ab Ecclesia adhiberi, ut decentius fiat. Immo nonnullas dicit ipsa natura, v. g. inter orandum flectere genua, tundere pectus, oculos & manus levare in cælum: quæ proinde etiam sunt communes gentilibus & quibuscumque Sectis. Deinde institutionem vel usum Ceremoniarum ex natura rei non esse malum vel superstitiosum, est manifestum ex veteri Lege, præsertim ex libro Levitici, ubi Deus ipse plurimas Ceremonias ordinavit in sacrificiis & aliis actionibus ad divinum cultum spectantibus adhibendas.

Præterea Christus ipse (ut taceam, quod legem ceremoniam servaverit) sæpe legitur Ceremonias adhibuisse, v. g. elevando oculos, agendo gratias, accipiendo in manibus panem, benedicendo, *Lucæ 9. & 22.* Orando genibus flexis, aut in terram prociendo, *Matth. 26. & Lucæ 22.* Elevatis manibus Apostolis benedicendo, *Lucæ 24.* Ceremoniæ proinde ex natura rei sunt licitæ, immo congruentes sacris & religiosis ministeriis, quantum est ex natura rei: nec alicubi Deus inhibuit Ecclesiæ, quod minus illas institueret vel usurparet: nullo igitur ex capite sunt improbandæ, sed potius approbandæ.

Quo circa jam inde ab initio nascentis Ecclesiæ universalis & perpetuus usus obtinuit, ut in sacrificio, Sacramentorum administratione, & aliis religionis exercitiis diversæ Ceremoniæ ex Ecclesiæ præscripto adhiberentur: quarum antiquitatem ex vetustissimorum Patrum scriptis manifestè deducere facillimum est. Videri potest *Suarez d. 15. sect. 3. concl. 2. & Bellarm. l. 1. de Bapt. c. 25. & seqq.* agens in particulari de Ceremoniis Baptismi. Contra illud autem quod tota per orbem frequentat Ecclesiæ, & ab antiquo frequentavit, hoc quin ita faciendum sit disputare, insolentissima insania est, ut rectè *Aug. ep. 118. c. 5.* Immo ipse Apostolus *1. ad Cor. 11.* ordinatis nonnullis circa usum Eucharistiæ, subdit: *Cetera cum venero disponam.* Nimirum (ut rectè *Aug. sup. c. 6.*) non præcepit Christus, quo deinceps ordine sumeretur, ut Apostolis, per quos Ecclesiæ dispositurus erat, servaret hunc locum. Qui deinceps ex his Apostoli verbis, *Cetera autem cum*

venero, ordinaro, colligit. Unde intelligi datur, quia multum erat, ut in Epistola totum illum agendi ordinem insinuaret, quem universa per orbem servat Ecclesiæ, ab ipso ordinatum esse quod nullam morum diversitate variatur.

Ex quibus etiam & veterum Conciliorum, uti de aliis, sic & de his rebus, Canonibus seu Decretis evidens est, esse penes Ecclesiæ huiusmodi ceremonias instituenti potestatem. Quæ nimirum potestas sufficienter includitur in potestate generali Capituli Ecclesiæ concessa ad eam gubernandam per regulas & ordinationes sive etiam mandata, quæ recto regimini & bono Ecclesiæ necessaria aut utilia pro tempore viderentur.

Hinc similiter evidens est esse penes Ecclesiæ potestatem præcipiendi ceremonias in ministerio Sacramentorum adhibendas sub vinculo peccati; prout penes illam esse potestatem ferendi alias leges in conscientia obligantes, patet ex dictis in *Tract. de Legibus d. 3. q. 2. & 12.* Unde *Trid. sess. 7. can. 13. de Sacram. in gen.* merito definit: *Si quis dixerit, receptos & approbatos Ecclesiæ Catholice ritus, in solemnibus Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato à ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse; anathema sit.*

Argumenta Hæreticorum, signanter *Calvini*, omnia planè frivola, soluta possunt videri apud *Bellarminum sup. c. 32.* Solum advertit, quod cum contra ritus Ecclesiæ Catholice in solemnibus administratione Baptismi, etiam ab antiquo adhiberi solitos, speciatim & unice arguunt, quod ritus isti non sint in divinis litteris, tunc præcepto, sive exemplo, commendati, (quod planè impertinens est: cum satis sit, non deesse in illis utilitatem, & in Ecclesiæ instituendi potestatem) suo ipso gladio se jugulent: nam ipse *Calvinus in Libello de formula Sacramentorum ministrandorum* præsumit præscribere, ut infans ad Ecclesiæ deservatur die Dominico, vel quando est concio, ut Baptismus detur coram populo, ut deferentes interrogentur, an spondeant se infantem cum adoleverit in fide & moribus instructuros; ut insponatur nomen baptizandis; ut forma pronuntietur lingua patriâ; ut Symbolum, Oratio dominica, & alia præces recitentur. *Lutherani* addunt abrenuntiationem satanæ & pomparum ejus; immo *Lutherus in suo Catechismo* voluit etiam formari signum crucis in fronte & pectore baptizandi. Ita refert *Bellarmin. lib. 1. de Bapt. c. 24.* Cum quo merito optarem, testimoniis vel exemplis divinarum litterarum demonstrari à Sectariis, quod aliquid horum in ministerio Baptismi sit adhibendum. Desinant igitur hoc prætextu redarguere ritus ab Ecclesiæ Dei approbatos.

Utilitas

Utilitas porrò Ceremoniarum Ecclesiasticarum est multiplex. Nam primò deservunt ad majorem Sacramentorum solemnitatem ac splendorem, adedque reverentiam conciliandam suâ maiestate: ne si nuda mysteria absque ullo ornatu proponerentur & frequentarentur, instar rei vilis contemnerentur, à vulgaribus præsertim. Deinde ad nutriendam internam devotionem; quæ non parum inde accenditur, quòd divina mysteria cum exterioribus ritibus graviter & reverenter celebrentur. Maxime autem id apparet in Sacramento Altaris: si enim illud per nuda verba mystica conficeretur, accepto pane & poculo vini, moxque sumeretur, omisso omni apparatu vestium, altarium, vasorum, ceremoniarumque ipsius missæ, nulla quasi esset in plebe devotio aut reverentia: ita ut ipsa solemnitas & maiestas, quâ Ecclesia officia præsertim missæ peragit, animum non præoccupatum satis convincat de horum rituum utilitate rectaque institutione. E contra quoque indecora sacerdotis acceleratio, cum rituum partim omissione, partim præcipiti nec gravi adhibitione, scandalum ac Mysterii vilipensionem generat. Tertio horum rituum significatio juvat intelligentiam ipsorum mysteriorum; aded ut ex illis interdum valide ipsa fidei mysteria comprobentur: prout ex parvulorum exorcismo & exsufflatione in faciem illorum in Baptismo S. Augustinus putat se aperitissimè probasse latens in iis peccatum originale l. 1. De pecc. mer. & remiss. c. 34. & l. 6. contra Jul. c. 5. Quartò juvat memoriam præteritorum; ut patet ex annua celebratione & repræsentatione passionis, ceterorumque fidei Christianæ mysteriorum.

Quintò jvant ad discernendum Catholicos ab Hæreticis, qui ritus hujusmodi abhorrent, v. g. signum crucis, usum aquæ benedictæ &c. Quo ipso monstrant se non esse sectatores veterum Christianorum. De quibus Tertullianus l. de Corona militis c. 30 ait: Ad omnem progressum atque promotum, ad omnem aditum & exitum, ad vestitum & calcitratum, ad lavacra, ad mensas, ad lumina, ad cubilia, ad sedilia, quacumque nos conversatio exeret, frontem crucis signaculo ærimus. Et Cyrillus Jerol. Catech. 13. in fine: Non pudeat nos Crucifixum confiteri, sed in fronte confidenter signaculum crucis digitis imprimatur: & in aliis omnibus crucis fiat, in panibus comedendis, in poculis bibendis, in egressu & ingressu, ante somnum, recumbendo & surgendo, cundo & quiescendo. Ab his autem quam procul absint nostri Sectarii, satis patet. Idem est de ornatu templorum & altarium, de usu sacrarum vestium in ministeriis, & similibus multis: quæ semper probavit & usurpavit antiquitas.

Sextò pleræque Ceremoniæ per modum impetrationis conferunt suo tempore gratias prævenientes seu pios motus, quibus

homo disponatur ad peccatorum remissionem & virtutum exercitium. Patet ex orationibus Ecclesiæ, per quas similes Ceremoniæ aut Sacramentalia consecrantur, vel suscipientibus applicantur: illæ enim orationes sunt indubiè apud Deum efficacissimæ; cum sint ab Ecclesia institutæ, & nomine ejusdem Deo offerantur.

Dixi per modum impetrationis: quia nullum subest fundamentum dicendi, prædictos effectus causari à Sacramentalibus ex opere operato; cum sint instituta ab Ecclesia, quæ sicut non potest Sacramenta instituere, sic nec signis sacramentalibus effectum divinitus causandum annectere; maxime cum experiamur prædictos effectus non semper esse infallibiles. Nec aliter quoque, quam per modum impetrationis ratione precum Ecclesiæ, quædam Ceremoniæ seu Sacramentalia operantur beneficia corporalia v. g. sanitatem aut similia. Denique simili modo habet aqua benedicta virtutem fugandi & compescendi dæmones. Idemque est de exorcismis; quibus quoque hanc virtutem competere patet ex praxi Ecclesiæ ac experientia, & Celestino Papæ ep. 1. ad Episcopos Galliæ. c. 9. & Carthaginensi IV. cap. 7. videlicet tum quatenus continent signum crucis, invocationem nominis Jesu & Verbi incarnati, comminationem divinæ vindictæ, & similia dæmoni odiosa: tum ratione precum Ecclesiæ, quæ apud Deum plurimum valent: tum ratione potestatis, quam Christus specialiter dedit Ecclesiæ super omnem virtutem inipisci, ut patet Marci. 16. & Luca 10. Quàmvis & hic effectus frequens quidem, non tamen infallibilis sit, dæmone interdum ob causas Deo notas, ex divina permissione justissimâ, fortius & diutius resistente.

Nec volunt amplius auctoritates virtutem aquæ benedictæ, aliorumque sacramentalium extollentes; signanter Alexander I. (qui sedit sextus à S. Petro) ep. 1. dicens: Aquam sale conspersam populis benedicimus, ut eâ cuncti aspersi sanctificentur ac purificentur.... Nam si cinis vitula aspersus sanguine populum sanctificabat atque mundabat: multo magis aqua sale aspersa divinisque precibus sacrata, populum sanctificat atque mundat. Et si sale asperso per Eliseum prophetam sterilitas aqua sanata est: quanto magis divinis precibus sacratus, sterilitatem rerum aufert humanarum, & coinquinatos sanctificat atque mundat & expurgat, & cetera bona multiplicat, & insidias diaboli avertit &c. Quæ verba etiam mirè retundunt Errorum nostrorum Sectariorum.

Proinde minùs probanda est doctrina quorundam Theologorum existimantium quòd Sacramentalia causent remissionem peccatorum venialium ex opere operato. Item illorum, qui similem virtutem adscribunt aquæ benedictæ, signo crucis & exorcismis

gratias & remissionem venialium per modum impetrationis.

87. Non tamen ex opere operato.

Similis est vis Exorcismorum contra dæmones.

88. Non plus intendunt Auctores agentes de Aqua benedicta &c.

89. Quidam insuper tribuunt Exorcismis & Sacramentalibus physicam suam

84. Multiplex Ceremoniarum Ecclesiasticarum utilitas de claratur
85. Etiam in obsequiis in corpore
86. Conferunt gratias & remissionem venialium per modum impetrationis

*vim esse
suum opera-
tionem.*

cismis Ecclesiae quoad sanitatem corporis vel contra daemones. Quod sic approbat *Bassius in supplemento V. Sacramentalia n. 2.* ut cum haec virtus instrumentalis, etiam physica, non repugnet, prudenter iudicandum sit, eam de facto subesse; eod quod oratio Ecclesiae in significatione propria sit intelligenda, quando nullum sequitur absurdum. Ut proinde sicut Apostoli per gratiam miraculorum physice tamquam instrumenta daemones expellebant & curationes causabant; ita & nunc haec operetur Ecclesia eiusque ministri per exorcismos & aquam benedictam. Verum haec physica virtus multo minus probanda est, sive quia impossibilis, sive quia saltem intellectu difficilis, & in praesenti non necessaria, etiam gratis admissa efficaciam Sacramentalium ex opere operato; quae proprie satis salvaretur per efficaciam moralem.

*Quod ad
huc minus
approbatur.*

90. *Sunt nihilominus Sacramentalia magni facienda.*

Ex dictis nihilominus patet, Sacramentalia ratione suae utilitatis & efficaciae esse magni facienda. Specialiter si quidem per eorum usum, v. g. aquae benedictae, applicantur orationes Ecclesiae, factae v. g. in benedictione aquae: quae proinde merito tum in privatis aedibus, tum in Ecclesiis asservantur, & jam olim in templorum vestibulis collocabatur, teste *S. Sijnelio ep. 121.* Similiter orans in templo sibi applicat orationes Ecclesiae suas in consecratione, ideoque ibi facilius exauditur. Quod similiter locum habuit in templo veteris Legis; ut patet *3. Reg. 8. & 1. Paralip. 6. & alibi.*

Q U E S T I O VII.

An & qualis intentio requiratur in suscipiente Sacramentum?

91. *Solus homo viator est capax Sacramenti.*

SUPPONO velut indubitatum quod omnes, solos viatores esse capaces Sacramentorum; utpote ordinatorum ad salutem hominis viatoris; in quo etiam solo potest iustitia incipere, vel coepa augeri, vel amissa reparari; quod est proprius Sacramentorum effectus. Posset quidem physice loquendo non viator sumere Eucharistiam: at non sacramentaliter; quo modo etiam bestia posset materialiter Eucharistiam manducare.

In parvulis nulla requiritur intentio.

DICO I. Certum est, nullam in parvulis requiri intentionem, ut valide, immo cum fructu suscipiant Sacramenta, quorum sunt capaces: nam constat illos in Ecclesia baptizari, & tamen sunt incapaces formandae intentionis. Iisdem similiter cum fructu conferrentur Sacramenta Confirmationis, Eucharistiae, & verosimilius Ordinis.

92. *In adulto requiritur absentia*

DICO II. Certum est adultum, qui interius animo reluctatur, estque omnino invitus, invalide suscipere Sacramentum; uti & illum qui in somno vel amentia suscipit

Sacramentum, non retro statà priori voluntate de Sacramento numquam suscipiendo. Ita expressè determinat *Innocentius III. c. Maiores de Baptismo.* Ratio petitur à voluntate Christi, qui poterat quidem absolute Sacramenta instituire, ut etiam tunc essent valida; tamen sic non instituisse, colligitur ex sensu Doctorum & Ecclesiae. Idque congruebat: cum non deceat Christianos saceris initiari animo repugnantes. Unde *Glossa in c. Maiores cit.* improbabiliter docet, sufficere externam Sacramenti petitionem, etsi petens interius dissentiat. Nisi forte vel tantum, quod sufficiat ut in foro externo praesumatur talis v. g. baptizatus; cum de internis non iudicet Ecclesia.

Dixi, qui est omnino invitus; nam metu coactus valide suscipit Sacramentum (excepto saltem matrimonio) idque five metus proveniat ab intrinseco, sive etiam ab extrinseco inferatur; etsi enim metu coactus sit secundum quod involuntarius, est tamen simpliciter & absolute voluntarius. Unde hoc certum est ex usu & doctrina Ecclesiae c. *Maiores cit. & Toletano IV. c. 55.*

DICO III. Ut adultus valide suscipiat Sacramentum, non sufficit quod non repugnet, seu quod habeat se mere negative, sed debet in illius susceptionem saltem habitually consentire. Ita communiter Theologi contra *Caietanum.*

Probatur ex *Concilio Carthaginensi III. c. 34.* & refertur *can. Egrotantes dist. 4. Arausicano can. 12.* docentibus moribundis scilicet desitutis, esse baptizandos, si id antea petierint: quibus aperte significant & supponunt, absque voluntate illa praeterita Baptismum non valere; cum ea solum conditione posita illum permittant. Deinde in *Romali Romano Pauli V. Tit. de Baptismo adultorum* prohibetur baptizari is, qui ante amentiam voluntatem Baptismi numquam ostendit. Nam postquam dictum fuerat: *Amentes & furiosi non baptizentur;* subduntur certae exceptiones seu conditiones, quibus id permittitur, signanter ista: *si antequam insanierint Baptismi desiderium ostenderit.* Idemque statuitur ibidem de eo, qui lethargo aut phrenesi laborat, impendente scilicet mortis periculo cum baptizari posse, *si in eo prius apparuerit Baptismi desiderium.* Eandem doctrinam supponit *Aug. l. 4. de Bapt. c. 24. in fin.* dicens non valere Baptismum, si qui potest seu aetatem habet, pro se non respondeat; secus quam in parvulis.

Probatur II. quia non convenit, ut qui rationis compotes sunt, ignari aut non consentientes consecrentur Deo eiusque cultui. Confirmatur: quia alioquin posset per Baptismum Christianae Religionis, quae libera est adscribi v. g. dormiens, qui de illa numquam prius cogitasset: & consequenter, quia ratione Baptismi valide suscepti constituitur sub Ecclesiae iurisdictione, posset